

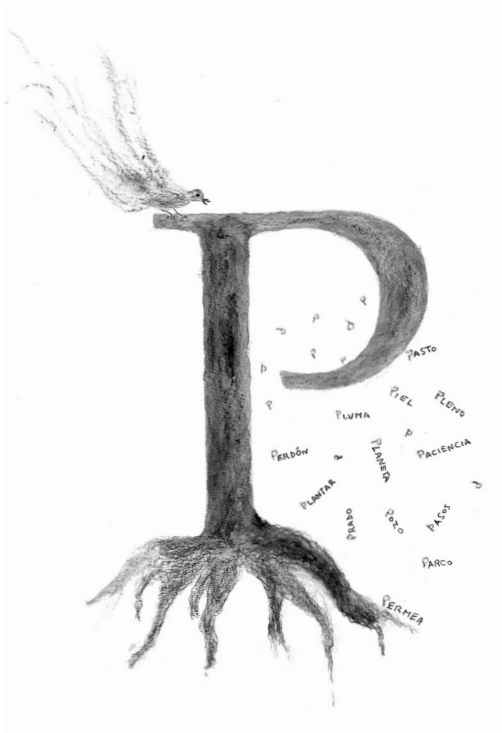
ACTE D'INVESTIDURA DE
DOCTOR *HONORIS CAUSA*

DE L'ARTISTA I POETA

PEREJAUME

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

3 DE MAIG DE 2024

ACTE D'INVESTIDURA DE
DOCTOR *HONORIS CAUSA*

DE L'ARTISTA I POETA
PEREJAUME

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA
AULA MAGNA, 3 DE MAIG DE 2024

Maig de 2024

Edita

Servei de Publicacions de la Universitat de Vic -
Universitat Central de Catalunya
C. de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic
www.uvic.cat

Disseny

Eumo_dc

Caplletra de la coberta

Chantal Maillard

Impressió

Impremta Mater

SUMARI

7

ACORD DEL CONSELL DE GOVERN DE LA UNIVERSITAT DE VIC -
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA I DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ
UNIVERSITÀRIA BALMES DE CONCESSIÓ DEL TÍTOL DE
DOCTOR *HONORIS CAUSA* A L'ARTISTA I POETA PEREJAUME

9

APADRINAMENT DEL DOCTORAND
PEREJAUME
DR. EDUARD RAMÍREZ BANZO

13

LAUDATIO DE L'ARTISTA I POETA PEREJAUME
DRA. MIA GÜELL DEVESA
SR. JORDI LAFON GUERRERO
DRA. MONSITA RIEROLA DE MAS

27

AGRAÏMENT PEL RECONeixEMENT
PEREJAUME

37

PARLAMENT DEL PRESIDENT DE LA FESS
I PATRÓ DE LA FUNDACIÓ UNIVERSITÀRIA BALMES
DR. JOSEP ARIMANY-MANSO

43

PARLAMENT DEL RECTOR
DR. JOSEP ELADI BAÑOS DíEZ

48

LA CAPLLETRA DEL DOCTOR *HONORIS CAUSA*

**SCIENTIAE PATRIAEQUE
IMPENDERE VITAM**

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

ACORD DEL CONSELL DE GOVERN DE LA UVIC-UCC
DE CONCESSIÓ DEL TÍTOL DE DOCTOR *HONORIS CAUSA*
A L'ARTISTA I POETA PEREJAUME

El 13 de desembre de 2023, a proposta de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia, el Consell de Govern de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) va acordar elevar al Patronat de la Fundació Universitària Balmes la proposta de concessió del títol de doctor *honoris causa* per la UVic-UCC a l'artista i poeta Perejaume, per la qualitat de la seva trajectòria artística i literària, i pel seu compromís amb la cultura i el territori català. També, per la seva obra transversal, profunda i global, que ha estat reconeguda amb els màxims guardons nacionals i estatals, i que cobreix la majoria d'àmbits que conformen l'actual Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia de la UVic-UCC: el plàstic, el visual, el literari, el de ciències de la natura i el pedagògic.

ACORD DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ UNIVERSITÀRIA BALMES
D'APROVACIÓ DEL TÍTOL DE DOCTOR *HONORIS CAUSA* PER LA
UVIC-UCC A L'ARTISTA I POETA PEREJAUME

El Patronat de la Fundació Universitària Balmes, a proposta del Consell de Govern de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, va aprovar el dia 20 de desembre de 2023 la concessió del doctorat *honoris causa* a l'artista i poeta Perejaume.

APADRINAMENT DEL DOCTORAND PEREJAUME

Dr. Eduard Ramírez Banzo

Degà de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia

Em provoca una immensa satisfacció poder ser avui aquí, a l'acte d'investidura de l'artista i poeta Perejaume com a doctor *honoris causa* de la nostra institució, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

Després d'haver reconegut Emili Teixidor i M. Teresa Codina per les seves contribucions respectives en els àmbits de la llengua i la literatura catalana, i la perspectiva de l'educació i la pedagogia des del compromís de la professió de mestra, en aquesta ocasió la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia proposa el reconeixement de qui representa les arts visuals i la poesia, i que tan imprescindibles són per definir la personalitat necessària del projecte educatiu de la Facultat i de la Universitat.

No sabia començar sense expressar que sento com un privilegi el goig de poder apadrinar l'artista i poeta Perejaume i, per tant, d'acompanyar-lo en aquest acte en representació de la Universitat i de la Facultat. En nom seu, i de tants i tants professionals de l'educació i de les arts, vull expressar l'agraïment a Perejaume pel seu treball constant i persistent, que tant ha influenciat i que tant influencia la nostra societat. A través de la seva producció artística, sempre entrelaçada amb la creació literària, ha donat lloc a una poètica d'infinites ressonàncies metafòriques, en què conviuen diferents llengüatges, com la pintura, l'escultura, la paraula, l'acció o el so. Moltes gràcies, Perejaume.

Vam tenir la sort de poder conversar amb ell fa pocs dies i vaig conèixer personalment a qui coneixia només a través de les seves produccions artístiques. No va ser fàcil, trobar-lo. Perejaume té un amagatall. Un recés, un refugi, un lloc on trobar-se i crear. El lloc on, des del

seu món individual, crea per al col·lectiu, deixant constància de la visió moral de l'artista sobre el món. Sort en vam tenir de les indicacions que ell mateix va fer arribar a la Carme Torrents i en Ton Granero. Si no, ell s'hauria trobat, però nosaltres encara el buscaríem...

Aquesta trobada em porta precisament al text de Jaume Ayats escrit amb motiu de l'edició especial publicada al diari *Ara*, el 12 de març del 2017, dedicat a Les Fonts de Perejaume. Amb el subtítol «De com es fan rajar els cants», diu:

Primer cal conèixer la persona i fer-se confiança. Anar a casa seva. O on treballa. O on passa les hores passejant i imaginant. Sovint et rep sol. Altres vegades, amb els amics. I de seguida cal parlar de coses que vinguin a tomb, encara que semblin irrelevants. És com un primer dia d' enamorats. I sí. Dels ulls que miren i dels ulls que mires, s'ha de passar al gest, a l'espai propi. Si la cosa ha anat bé fins aquí, de la conversa es passa a la veu entonada. La cantadora (o el cantador) vol agradar, sent la incomoditat de mostrar al sobrevingut un aspecte privat de la vida. Potser íntim. I llavors, s'ensenya cercant la complicitat.

Mentre la Carme ens llegia les indicacions dins el cotxe, pensava que semblava que formàvem part d'una de les seves obres contemporànies: «Gent anant qui sap on, envoltat de suros i pedres abrigades d'una molsa extraordinàriament verda...».

Llavors, en Perejaume apareix d'entre les alzines i els suros, i enfilem el camí cap al seu refugi perdut enmig del Montnegre. De sobte, apareix la casa, envoltada de natura i res més. Ens esperava un dinar ple de converses interessants que van servir per aproximar-nos a l'artista.

I jo no sé què va passar... De mica en mica, entre cullerada i cullerada, entre ventada i glop de vi, entre paraula i silenci, entre pinzells amuntegats i teles a mig fer, t'adones de la gran connexió entre el seu pensament, la seva manera de ser i de fer, i la seva obra. I em quedo amb aquella conversa que encara avui em ressona, com aquell qui no vol la cosa. Com qui no ho pretén...: «La indiferència cap al món físic fa que el món físic també es distanciï. La nostra indiferència és la seva. La interrelació entre la humanitat i la natura s'està perdent».

I sí. La indiferència i la nostra mirada, sovint egoista i esbiaixada, ens allunya d'aquesta mirada pura, neta, sensible i d'observació constant de l'artista i la seva poètica. Perejaume és pur camp i la seva acció ens interpel·la.

Gràcies, Perejaume.

LAUDATIO DE L'ARTISTA I POETA PEREJAUME

Dra. Mia Güell Devesa, Sr. Jordi Lafon Guerrero i Dra. Montsita Rierola de Mas

Professors de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia

Rector Magnífic, Josep Eladi Baños; membres del Patronat de la Fundació Universitària Balmes, i membres del Consell de Govern de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, us donem les gràcies per fer possible aquest esdeveniment acadèmic que investeix com a doctor *honoris causa* l'artista i poeta Perejaume.

Agraïm al degà de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia, padrí de la investidura, el doctor Eduard Ramírez, la confiança i el suport incondicional que ha dipositat en l'equip docent del Departament de Filologia i Didàctica de la Llengua i la Literatura, i del Departament de Didàctica de les Arts i les Ciències per a la redacció d'aquesta *laudatio*. Ha estat un plaer i un privilegi indeleble que restarà per sempre amb nosaltres.

Donem també les gràcies al senyor Anton Granero, la senyora Carme Torrents, el doctor Antoni Tort i la doctora M. Àngels Verdaguer pel suport amatent que ens han dispensat en les diferents trobades, plenes d'idees i referències constructives, que han ajudat a traçar un camí de certitud.

Fem extensible la benvinguda a totes les persones assistents en aquest acte, distingides autoritats acadèmiques, doctors, professors, estudiants, companys, amics i família de Perejaume.

Pere Jaume Borrell i Guinart, conegut com a Perejaume, és un artista i poeta català nascut a Sant Pol de Mar el 1957. Es declara hereu del llegat dels pintors de l'escola de Sant Pol: Miquel Campeny, Benet Martorell, Joaquim Pou, Jaume Mateu, Joaquim Pera, Joan Vila o Nicolau Raurich, tots ells precursors a l'hora de fixar la imatge del poble d'una manera deliberadament artística. D'entre els aprenentatges adquirits del seu mestre, l'admirat avi Martorell, en destaca la «rara llum dels

seus quadres, en els quals els vidres semblaven tancats sobre un món primordial i transcendent».¹

Va estudiar Història de l'Art a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, i va practicar dibuix i pintura al Cercle Artístic de Sant Lluç. En els inicis, als anys setanta, la seva trajectòria artística es vincula a l'avantguarda històrica: el surrealisme, el dadaisme i l'art conceptual, seguint la petja de Hans Syberg, Bruno Latour, José Ángel Valente, Joan Miró, Josep Maria Jujol, Joan Brossa i Josep Vicenç Foix, i confessa que autors que excel·leixen en la descripció del paisatge, com ara Bartomeu Rosselló-Pòrcel o Marià Manent, van tenir un fort ascendent en la seva formació inicial.

Des d'aleshores, ha dialogat amb múltiples llenguatges que, com remarca ell mateix a l'Arxiu Perejaume, «si a les dècades dels anys 80 i 90 aquests mètodes van ser el collage, el pessebrisme, la despintura i l'*oïisme*, en les dues darreres dècades ha enriquit el seu repertori amb un activisme poètic i nomàdic centrat en la recuperació de la materialitat històrica i ancestral dels llocs. Els objectius d'aquests mètodes *sui generis* evidencien una fusió de l'experiència, el llegat i el patrimoni cultural amb els estrats geològics i els detalls orogràfics. D'aquí en surt un atac a la centralitat de la percepció visual i els seus efectes polítics sobre el territori, fins al punt de proposar la noció de camp per desfer-se de la tradició que relliga la noció de paisatge a l'extractivisme».²

El camp i allò que s'hi relaciona s'erigeix en l'eix d'un posicionament crític amb la vida globalitzada que parteix del localisme radical. Segons l'arxiu esmentat, «la seva manera d'entendre l'art està lligada a formes de vida fortament vinculades a la pagesia, al·lèrgiques a l'atenció mediàtica. Un bon exemple dels lligams que Perejaume proposa entre l'escriptura i el món natural, tot fent servir un discurs en primera persona, es troba en el seu llibre de pràctica poètica publicat l'any 2011, *Pagèsiques*». I continua, «cultura i paisatge són indestriables i compar-

1. Perejaume (2013). *Nocturn diürn* [en línia]. [Consulta: 18/02/2024]. <https://www.nuvol.com/art/nocturn-diurn-8449>

2. «Sobre Perejaume». *180 obres (1977-2020)* [en línia]. [Consulta: 18/02/2024]. <https://arxiu.perejaume.cat/arxiu/sobre-perejaume>

teixen una visió ecològica. Per això el decreixement esdevé la resposta freqüent d'una obra que a l'hora d'exhibir-se s'enfronta a les paradoxes d'aquest món». Amb aquesta idea, en les dues retrospectives més importants dedicades a Perejaume fins al dia d'avui, els títols de les exposicions advocaven per fer reversible la saturació que caracteritza el món contemporani. L'una es deia «Deixar de fer una exposició», al MACBA (1999), i l'altra «Ai, Perejaume, si veies la munió d'obres que t'envolten, no en faries cap de nova!», a la Fundació La Caixa (2011). Martí Peran, comissari de la mostra, asseverava que «d'uns anys ençà el treball de Perejaume gravita entorn d'aquesta saturació general de mots i d'imatges, ja sigui provocada pel mercat, per la tecnologia o, sobretot, per la mateixa llargària del braç creatiu de la història. Tota aquesta torrentada de productes [...] no fa sinó obligar a rumiar una renovada i possible ecologia estètica, una crítica de l'excés de la cultura, a l'interior de la qual [...] roman una promesa de saviesa».³

L'obra de Perejaume és compromesa, de fondària i superfície, intel·lectual i poètica, d'una qualitat artística de referència, lloada per la crítica i el públic, i reconeguda, entre d'altres, amb el Premi Nacional d'Arts Visuals de la Generalitat de Catalunya pel llibre *Els cims pensamenters* (2005); el Premio Nacional de Artes Plásticas del Ministerio de Cultura d'Espanya (2006); el Premi Ciutat de Barcelona de literatura en llengua catalana (2011), el Lletra d'Or i el de la Crítica en Poesia Catalana (2012), i el Premi de l'Associació Catalana de Crítica d'Art (ACCA) per «Guardar a fora» (2022), una mostra disseminada per diferents espais del Maresme que va rebre el guardó en la categoria de Projecte Artístic. En aquell moment, la comissió avaluadora en va destacar la producció d'un treball poètic, formalment i tècnicament complex, posant en relleu la voluntat de deslocalització i fent necessària la col·laboració entre diversos municipis i entitats culturals.

Els vincles personals i professionals de Perejaume amb Osona provenen de lluny, així ho constata la relació amb Segimon Serrallonga i Ricard Torrents, amb qui compartia la passió per Verdaguer, un dels

3. Peran, M. (2011). «Tractat sobre les formes de recular i trobar el lloc». Catàleg de l'exposició «Ai, Perejaume, si veies la munió d'obres que t'envolten no en faries cap de nova!»

referents més importants de la seva obra literària, visual i plàstica. Carme Torrents, museòloga i especialista en patrimoni literari⁴, destaca que «esdevé un nou intèrpret de l'obra de Verdaguer des del present. Escolta la veu del poeta i la interroga: va de la part al tot, accepta els prejudicis acumulats per la tradició com a part de la comprensió, mesura els efectes de l'obra sobre la història, la reinterpreta i l'eixampla per oferir-nos un Verdaguer nou».⁵

En l'extensa biografia de Perejaume es palesen les diverses facetes artístiques i personals d'un autor que, des d'una perspectiva holística, a la manera dels renaixentistes, abraça diferents disciplines que representen clarament la nostra Facultat. Sobre aquesta qüestió, Carme Torrents ha dit que «la natura és font d'inspiració permanent i la llengua no és només un instrument d'expressió sinó que esdevé, per ella mateixa, motor creatiu per a la investigació semàntica, la generació d'imatges i l'emissió de sons».⁶

Perejaume ha compartit amb aquesta comarca la seva pràctica artística, literària i performativa amb un impuls d'intercanvi i de relació didàctica constant. El 1994 va dur a terme un taller de la Quinzena d'Art de Montesquiú amb el projecte «Vuit artistes al cim Pintrat». De l'experiència se'n recull una imatge dels vuit artistes, com a figurants i figuraires, enfilant-se al capdamunt del cim, com si s'arrapessin a la superfície d'una pintura per pujar a dalt de tot. El llibre, amb l'inspirador títol de *L'escola invisible*, editat l'any 1995 per H. Associació per a les Arts Contemporànies, compila les experiències artístiques i educatives que van tenir lloc en el marc dels tallers de la QUAM entre 1988 i 1994.

4. Torrents, C. Museòloga. Investigadora sobre Patrimoni Literari. Ha estat directora de la Casa Museu Verdaguer i de la Fundació Jacint Verdaguer.

5. Torrents, C. (2022) «Real i Verdaguer en Perejaume. Una mirada nova a l'obra de Verdaguer». *Anuari Verdaguer. Revista d'estudis literaris del segle XIX*, núm. 30, p. 415-435. Reconeixent les seves aportacions artístic-literàries a la figura i l'obra de Verdaguer, des de 2011 Perejaume és membre numerari de la Societat Verdaguer, entitat constituïda a Vic el 1991 en el si de la Fundació Universitària Balmes, que té per objectiu principal la promoció, la investigació i la difusió dels estudis literaris sobre el segle XIX i, concretament, sobre Verdaguer.

6. Ídem.

El mateix 1995 va sortir a llum *El paisatge és rodó*, editat també per H. Associació per a les Arts Contemporànies i Eumo Editorial. Es tracta d'un assaig que desplega una particular manera de dir com és la pintura dins de l'acció, la literatura dins de la llengua, la història dins dels costums, i per reflexionar entre altres qüestions sobre els sentits, com el tacte, la mirada i l'oida. Interpreta el territori, fent visible el paisatge, reclamant el camp com a refugi últim i primigeni, tot fent marrades i associacions, com les caminades per copsar el terreny i entendre'l de debò. Segons ell, «la idea de plenairista sembla quedar transcendida si aquest té tractes amb els mots, i això s'esdevenia a Catalunya d'una manera peculiar pel fet que la llengua hi era tant o més terrosa que el paisatge».⁷

El 1984 i el 2001 va il·lustrar les cobertes dels números 21 i 73/74 de *Reduccions: revista de poesia*, editada per Eumo Editorial. El volum del 2001 és un monogràfic dedicat al poeta, traductor, assagista, activista cultural i polític, i professor i bibliotecari de la llavors Universitat de Vic, Segimon Serrallonga. Hi conté, a part d'un bon nombre de poemes, estudis de Ricard Torrents, Joan A. Argenter, Manuel Carbonell, Pere Farrés, Joaquim Molas, Jaume Pòrtulas i Joan Triadú. L'exemplar es corona amb la peça de Perejaume que es titula «Rúbrica per a Segimon Serrallonga» i va signada per ell.⁸

El 2002, any de la commemoració del centenari de la mort de Jacint Verdaguer, Perejaume va gestar *Correcció de la llera del torrent de Folgueroles...* La proposta dibuixava al seu pas pel pla de la Font Trobada la signatura de Verdaguer, de manera que, en la fluïdesa o en l'eixut, el mateix nom de Verdaguer esdevingués un fet geogràfic. A terra, en un disc de bronze, hi ha inscrit el text següent: «De com el torrent de Folgueroles ha estat allerat de manera que l'aigua segueixi la signatura de

7. Perejaume (1995). *El paisatge és rodó*. H. Associació per a les Arts Contemporànies / Eumo Editorial, p. 35.

8. Nota dels autors. *Reduccions: revista de poesia* és una publicació de referència des de gener de 1977, dedicada a la poesia, als aspectes que s'hi relacionen i a l'actualitat literària. Publica poesia actual, assajos sobre la poesia de tots els temps, textos inèdits d'autors coneguts, estudis d'aspectes de l'activitat poètica a l'estranger i traduccions.

Verdaguer, de manera que l'aigua escrigui, fressegi i regui el nom de Folgueroles amb el nom de Verdaguer».⁹

Correcció de la llera del torrent de Folgueroles..., 2002. Fotografia: arxiu.perejaume.cat

El mateix 2002, com a extensió de l'homenatge a Verdaguer, Perejaume va produir *Real i Verdaguer* a la sala que H. Associació per les Arts Contemporànies tenia al carrer Dues Soles de Vic. La instal·lació mostrava el bust del poeta elaborat en guix, capgirat i acarat sobre una paret pintada de color negre, penjat d'un dispositiu mecànic que permetia una empremta horitzontal de traç de color blanc de guix creixent. Es tractava d'una rèplica reduïda del bust que Joan Borrell i Nicolau va esculpir per al monument de Verdaguer, l'any 1924, situat a la cruïlla de la Diagonal amb el passeig de Sant Joan de Barcelona. Aquesta experiència efímera, subjecta al termini d'una mostra temporal, va donar pas a la instal·lació *Relleu. Guixar amb el rostre* de 2004. La nova

9. «Arxiu». *180 obres (1977-2020)* [en línia]. [Consulta: 11/03/2024]. <https://arxiu.perejaume.cat/index.php/arxiu/correccio-de-la-llera-del-torrent-de-folgueroles>

versió del cap de Verdaguer feta a la mateixa escala que el monument de Barcelona, i amb un caràcter d'instal·lació definitiva, va ser encarregada per l'Ajuntament de Vic per ubicar-la al vestíbul de l'edifici Torre dels Freres de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), que acull també la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris i la seu de la Societat Verdaguer.

Rellu. *Guixar amb el rostre*, 2004. Fotografia: catàleg de l'exposició «Ai, Perejaume, si veies la munió d'obres que t'envolten, no en faries cap de nova»

El 2009, va col·laborar amb el geògraf i naturalista Martí Boada, i el físic i poeta David Jou en el procés de creació de «Destrals, eina de construcció i desconstrucció», exposada a la Llotja del Blat de Vic. La mostra repassava les diferents variants d'aquesta eina i feia una reflexió sobre la relació entre l'home i el bosc, com a font d'energia i matèria primera. La destral és per a Boada «a més de la primera eina inventada per l'espècie humana, una eina per mostrar el tarannà i la manera de fer d'un poble».¹⁰

10. Riera, M. (2009). Destrals i pobles. *Osona.com* [en línia]. [Consulta: 11/03/2024]. <https://www.naciodigital.cat/osona/noticia/15170/destrals-pobles>

Perejaume professa un amor incondicional i tangible vers la llengua, que es traspua en qualsevol de les seves accions. Ramon Sargatal, amb la seva obra *Perejàumiques Un vocabulari* (2023), diu que l'autor «és un pensador que poetitza i un poeta que pensa. Perquè escriu veient-hi més endins [...] Però sobretot ho és perquè vivifica constantment la llengua, perquè crea paraules noves». Com per exemple *agrarietat*, un dels molts mots de collita pròpia als quals ha redotat de significat bo i reclamant, com ja s'ha avançat anteriorment, un retorn al món agrari, és a dir, als orígens. S'ha de tornar a trepitjar la terra, viure al Camp, en majúscula, fondre-s'hi. I d'entre el bé de déu de fruits que pengen d'aquesta *agrarietat*, hi ha el llibre *Obreda* (2003), en què el mot és imatge i acció, i són un tot. En un dels poemes, diu Perejaume:

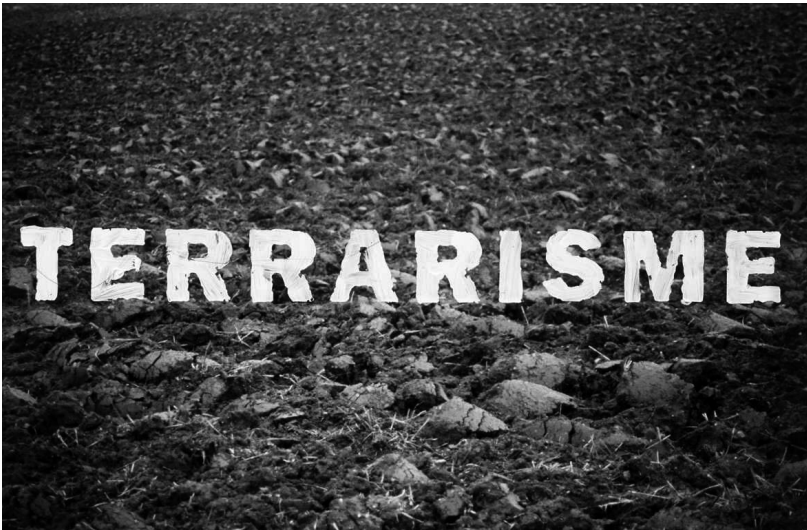
Si poguéssim guardar físicament a la memòria el que hem vist, un cop seques aquestes vistes, esmicolades, polvoritzades, foren un pigment extraordinari.

Hi ha també una altra de les seves obres en vers, *Pagèsiques* (2011), a la qual ell mateix s'hi refereix com «un camp de camps» o la instal·lació *Femer* (2021) representada per «un munt de 30 tones de fems negres i ben confitats, situat en un hort de les Cinc Sènies de Mataró, i daurat amb 2.700 fulls de pa d'or»: una alegoria a la preservació de tot el que s'ha de saber i tot el que s'ha de transmetre. Formava part de les diverses propostes artístiques exhibides a diferents ubicacions del Maresme amb el suggeridor títol de «Guardar a fora¹¹» en una clara contraposició a la tradicional idea del «guardar a dins», a la manera dels museus o els arxius acadèmics.

11. «Guardar fora. Perejaume». *MLAIC Mataró Art Contemporani*. [en línia]. [Consulta: 13/03/2024]. https://www.mataroartcontemporani.cat/posts_exposicions/perejaume-guardar-a-fora/ «Guardar a fora» és un projecte compartit entre El MLAIC Mataró Art Contemporani; Can Manyé, Alella; El Masnou Arts Visuals; Fundació Palau, Caldes d'Estrac i Museu de Pintura, Sant Pol de Mar que vam impulsar de manera conjunta amb la voluntat de consolidar sinergies de pràctiques contemporànies entre aquests centres del territori, fent visible el Maresme com a comarca altament vinculada a la contemporaneïtat artística i la difusió dels seus creadors.

Femer, 2021. Fotografia: M. Rierola

Terrarisme, 2001. Fotografia: arxiu.perejaume.cat

I és des d'aquesta *agrarietat* que l'artista defensa la *cultivitat*, la naturalitat de la cultura, el món com a llenguatge i el llenguatge com a món. Per a ell «l'acumulació discursiva pròpia dels àmbits de la cultura, siguin textos o pintures, s'equipara amb estrats i capes geològiques». D'aquí, per exemple, *Terrarisme* (2001), en què el mot està escrit en pintura a l'oli de color blanc sobre la fotografia d'un camp llaurat o l'obra *Un món rera les paraules*, amb lletres corpòries de suro posades a terra que l'autor va portar caminant fins al cim del Costabona.

Perquè s'ha de caminar *verdaguervolament*, *verdaguejant*. Caminar emmirallant-se en grans caminadors com Coromines, Alcover o el mateix poeta de Folgueroles. Caminar amb consciència i escoltant perquè, segons ell, «caminar és una forma d'escriptura molt complexa, perquè mentre camines traces una ratlla, i en realitat, malgrat que tu prenguis unes decisions en el recorregut, és el recorregut qui t'acaba marcant la grafia general. El fet que hi hagi algú que hagi caminat molt, intentant buscar les paraules vives, afegeix oralitat al relleu natural».¹²

S'ha de trepitjar la terra amb fermesa. Com en l'experiència *Treure una marededéu a ballar* (2018), el relat d'una caminada a peu amb una marededéu del segle XIII a l'esquena, que va començar i acabar al MNAC, i es va perllongar durant dotze dies a través de diverses comarques del nostre territori. Segons l'artista i crític d'art Carles Guerra, la imatge va sortir del seu espai protegit per anar a la intempèrie i a l'imprevist, en una acció força semblant a la que l'any 1960 un important grup d'excursionistes, principalment de Vilassar i de Barcelona, van protagonitzar baixant a peu la imatge de la mare de Déu de Montserrat des del monestir fins a la basílica de la Mercè i d'aquí a un vaixell amb destinació a l'Alguer en l'anomenat *Viatge del retrobament*.¹³

12. Gordillo, S. (2000). Perejaume. *Presència*. [en línia]. [Consulta: 17/02/2024]. <https://www.saul.cat/article/5698/presencia-17-de-setembre-de-2000-perejaume>

13. Nota dels autors. Històricament, l'Alguer va perdre els vincles i el record de l'origen català, tot conservant la pròpia identitat. Hi va haver dos esdeveniments que van facilitar el restabliment de contactes culturals entre la ciutat de l'Alguer i la resta dels Països Catalans, que se'ls ha anomenat «els retrobaments»: el primer, al segle XIX, gràcies a Eduard Toda i Güell; el segon, «Lo Viatge del Retrobament» o «Creuer del Retrobament», l'any 1960, impulsat pel fotògraf i historiador Pere Català-Roca i el seu pare, Pere Català i Pic.

Tornar a posar els peus a la terra, de bell antuvi, perquè la llavor que s'ha plantat s'afermi i amb el temps pugui madurar. La celeritat i la immediatesa, tan preuades avui en dia, empenyen l'arada en sentit contrari a com llaura l'artista i és per això que reclama que es tingui molta cura perquè les llavors, ja siguin artístiques, lingüístiques, literàries, mediambientals o de qualsevol mena, puguin brotar sense perill a ser recollectades abans d'hora i disposar així del període de reflexió necessari. Si no és el cas, la tendència és caure en una superproducció supèrflua que acaba fent nosa.

Cal, aleshores, deixar de fer, quedar-se quiet o *sotafèr* com descriu la peça:

Li he demanat a l'obra que havia de ser aquí:

—Digues, ¿vols que t'exposi?

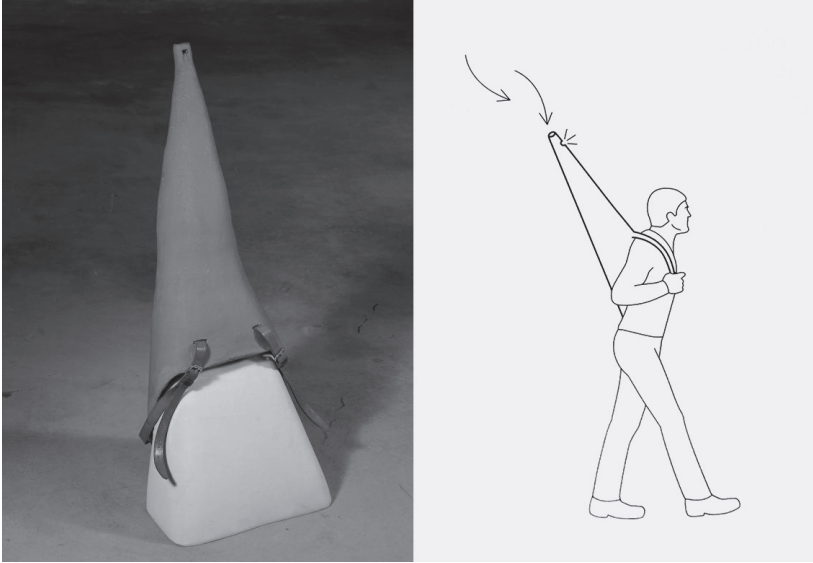
—No ho sé —m'ha dit.

Però m'ha semblat que ho deia amb més

mostres de no, que de sí.

Perejaume, 2011

I, nogensmenys, s'ha de deixar de dir o *desmmudir*, que no és res més que callar per dir alguna cosa, noció representada, per exemple, per l'obra *Siurell: gep de poeta*, 2002. A la descripció, Perejaume diu: «con de fang amb corretges per dur-lo penjat a l'esquena com si el portant fos un siurell. El con duu una incisió a la punta per xiular-hi». No deixa de ser poètic que la seva inacció acabi derivant en producció artística, lingüística, literària, ecològica. En activisme artístic, lingüístic, planetari. L'oxímoron, en aquest sentit, deixa de tenir el significat que se li atribueix i, a la manera de l'artista, n'adopta un altre més en concordança amb el seu pensament.

Siurell: gep de poeta, 2002. Fotografia: arxiu.perejaume.cat

A tall de conclusió i després del que s'ha exposat fins ara, no resta sinó lloar la polièdrica obra de Perejaume. Es miri des de la perspectiva que es miri, palesem un compromís ferm de l'autor amb la llengua i la cultura, l'art i la ciència, amb la posada a la pràctica d'una acció radical des de propostes *criatives*¹⁴, que no deixen ningú indiferent. Sota el seu guiatge, les arts visuals i literàries s'encomanen al criteri d'un plantejament natural, des de la natura, i ens interpel·la a compartir-lo com a espectadors mitjançant el fet artístic. Les reflexions que ell suscita s'emmotllen en una obra polisèmica, analítica, surrealista, irònica, de vegades no exempta de contradiccions, però sempre poètica.

La figura i l'obra de Perejaume encaixa d'una manera ben orgànica a la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia, i esdevé un

14. Perejaume. Vivero. *El País* [en línia]. [Consulta: 21/02/2024]. https://elpais.com/cultura/2020-07-05/vivero.html?event=go&event_log=go&prod=REGCRARTCULT&o=cercult

estímul per a les àrees del coneixement pedagògic, artístic, literari i de les ciències de la natura que es fa extensible alhora a totes les facultats de la Universitat.

Desitgem de tot cor que amb aquesta distinció, el vincle iniciat anys enrere amb institucions i entitats de la comarca, així com amb la nostra Universitat, continuï i es refermi. Els graus i els grups de recerca dels àmbits esmentats, així com la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris i la Societat Verdaguer, tindran en el nou doctor *honoris causa* Perejaume un col·laborador de referència amb qui serà un goig esplèndid compartir noves propostes i projectes.

BIBLIOGRAFIA

- Bercedo, I., Cornudella, J., Mestre, J., Pardo, J.L., Peran, M., Borrell, P. (2011). *Ai Perejaume, si veies la munió d'obres que t'envolten, no en faries cap de nova!* Edició Obra Social de Catalunya Caixa.
- Bosco, R. (2011). El exceso, hilo conductor de la antología de Perejaume. *El País* [en línia]. [Consulta: 16/02/2024]. https://elpais.com/diario/2011/10/25/catalunya/1319504852_850215.html
- Burdeus, J. (2023). El dia que Boris Groys va escriure sobre Perejaume. *Núvol* [en línia]. [Consulta: 24/03/2024]. <https://www.nuvol.com/l·libres/assaig/el-dia-que-boris-groys-va-escriure-sobre-perejaume-302752>
- Burdeus, J. (2023). Plantar un punt amb Perejaume. *El País* [en línia]. [Consulta: 17/02/2024]. <https://elpais.com/quadern/2023-02-03/plantar-un-punt-amb-perejaume.html>
- Castellví, C. (2023). El topònim Perejaume. *El País Quadern*, 1-3.
- Guntín, F. (1995). *Lescola invisible Tallers de la QUAM 1988-1994*. H. Associació per a les Arts Contemporànies i Diputació de Barcelona.
- Iturbe, A. (2024). El arte de caminar. *La Vanguardia* [en línia]. [Consulta: 13/02/2024]. <https://www.lavanguardia.com/cultura/culturas/20240211/9514395/arte-caminar.html>
- Molina, Á. (2015). El último baile de Perejaume. *El País* [en línia]. [Consulta: 19/02/2024]. https://elpais.com/cultura/2015/11/30/babelia/1448885710_212152.html
- Montañés, J. Á. (2014). Perejaume expone en el MNAC su visión del arte.

- El País* [en línia]. [Consulta: 20/02/2024]. https://elpais.com/ccaa/2014/10/08/catalunya/1412801844_901034.html
- Monteys, X. (2013). El text a l'espai públic. *El País* [en línia]. [Consulta: 20/02/2024]. https://elpais.com/ccaa/2013/07/01/quadern/1372702354_591131.html
- Perejaume. (1995). *El paisatge és rodó*. H. Associació per a les Arts Contemporànies, Eumo Editorial.
- Perejaume. (1998). *Oïsm: Una escriptura natural a partir dels croquis pirinencs de Jacint Verdaguer*. [Pròleg: Josep Palau i Fabre]. Proa.
- Perejaume (1984). *Reduccions: revista de poesia*, 21.
- Perejaume (2001). *Reduccions: revista de poesia*, 73/74.
- Perejaume. (2003). *Obreda*. Edicions 62 Empúries.
- Perejaume. (2011). *Pagèsiques*. Edicions 62 Empúries.
- Perejaume. (2018). *Treure una marededéu a ballar*. Galàxia Gutenberg.
- Perejaume. (2020). Vivero. *El País*. [en línia]. [Consulta: 15/02/2024]. https://elpais.com/cultura/2020-07-05/vivero.html#?prm=copy_link
- Perejaume. (2024). *180 Obres (1977-2020)* [en línia]. [Consulta: 23/02/2024]. <https://arxiu.perejaume.cat/arxiu>
- Puigdevall, P. (2018). Densitat i fulgor. *El País* [en línia]. [Consulta: 18/02/2024]. https://elpais.com/cat/2018/10/25/cultura/1540474763_739927.html
- Raquejo, T., Montes, M., de Porrás-Isla, F., Borrell, P. (2008). *Tres dibujos de Madrid. Una acció con Perejaume*. Editorial Complutense.
- Riera, M. (2009). Destrals i pobles. *Nació* [en línia]. [Consulta: 11/03/2024]. <https://www.naciodigital.cat/osona/noticia/15170/destrals-pobles>
- Sargatal, R. (2023). *Perejàumiques: Un vocabulari*. Días Contados.
- Soler, J. (2018). *Acte d'investidura de Doctora Honoris Causa. De la Senyora Maria Teresa Codina i Mir*. Servei de Publicació de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.
- Torrents, C. (2002). Real i Verdaguer en Perejaume. Una mirada nova a l'obra de Verdaguer. *Anuari Verdaguer*, 30.
- Torrents, R. (2012). *Acte d'investidura de Doctor Honoris Causa Del Senyor Emili Teixidor i Viladecàs*. Servei de Publicació de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.
- Vàzquez, E. (2024). Un vocabulari per entrar en l'obreda de Perejaume. *El Punt avui* [en línia]. [Consulta: 13/02/2024]. <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2384861-un-vocabulari-per-entrar-en-l-obreda-de-perejaume.html>

AGRAÏMENT PEL RECONeixEMENT

Perejaume

Doctor *honoris causa* per la UVic-UCC

CONTRA EL PAISATGE

Bons amics, homes i dones del cap dret,

L'any 1978, quan vaig acabar la carrera d'Història de l'Art a la Universitat Central de Barcelona, no vaig anar a recollir el títol. Em va semblar que no me l'havia guanyat. Van ser uns estudis amb vagues continuades, molt marcats per la situació política, i creia que no n'havia tret prou profit per merèixer una titulació acadèmica. Alguna vegada encara somnio que em falta cursar o aprovar alguna assignatura de la carrera i no acabo d'endevinar quina. I ara vet-ho aquí que, des de la plana de Vic, m'oferiu un doctorat honorífic.

Em sento una mica osonenc i això fa que, per proximitat geogràfica, rebí el regal i la cerimònia amb un punt menys d'estupefacció. Estimo certament la muntanya aplanada i la natura fonda d'aquestes terres, i estimo el poeta que, de fa més d'un segle, les mena amb un solc tan secret i ajustat que de vegades em demano fins a quin punt la ve baixa de Vic i la ve baixa de Verdaguer no són ja la mateixa lletra.

La verdor de Verdaguer —quan Verdaguer, en llegir-lo, s'entendreu inesperadament— i el sentit dinàmic que el relleu terrestre posseeix en la seva obra —amb tota una part de terra que s'aguanta en la llengua i creix de la llengua estant— atorguen al nom del poeta i a les seves paraules una qualitat agrària manifesta i persistent. «Verdaguer ens fuig», escriu Segimon Serrallonga; i aquest senyal que fa Verdaguer d'escapar-se'ns remarca encara més la seva condició fèrtil i brotadissa. Aquesta afirmació que «Verdaguer ens fuig», Segimon Serrallonga la fa en un article titulat «Les ascensions de Verdaguer: de la mitologia a

la mística». L'any 2002 vaig tenir el goig de llegir aquest article a la revista *Serra d'Or*. La seva lectura em va retreure a un altre escrit que en Segimon havia publicat tres anys abans a l'*Anuari Verdaguer* sobre les versions verdaguerianes del *Càntic dels càntics*. Per la força renovada que despleguen i per com la despleguen, tots dos escrits anaven de braç i feien colla amb el llibre que, aleshores, Ricard Torrents acabava de publicar: *Verdaguer: Un poeta per a un poble*. En aquell moment vaig prendre consciència de fins a quin punt l'obra de Verdaguer era capaç de regenerar-se, lectura rere lectura, generació rere generació. Cap poeta català no ha tingut un revifament d'obra tan continuat com el que s'ha donat amb Verdaguer. I el fet que Serrallonga i Torrents, dos ribians convençuts, corregeixin en bona part la visió que sobre Verdaguer havia manifestat el mateix Carles Riba n'és una bona mostra.

Certament, es miri com es vulgui, en l'obra de Verdaguer hi ha una virtut seminal persistent, de manera que la fecunditat hi reverdeix i s'hi renova com si l'obra fos, realment, tota ella un camp. També la geografia de la Plana, amb les lleugeres ondulacions, els petits aturaments i el cercle de muntanyes tot al volt, du a concebre com a camp el relleu sencer que s'hi ufana amb una inflorescència gairebé botànica. De vegades, en aquest camp de la Plana, la presència del camp del poeta hi és tan forta que costa ben poc de veure els sots, els tàlvegs i les petites valls i fondalades que hi ha inscrites, com un escampall de ves baixes. Quan el 25 de maig de 2002, instigat per la Carme Torrents i una bona colla d'amics, vaig proposar de plantar 70 rapsodes repartits equidistantment per tot el terme de Folgueroles, quan vam dividir l'obra completa de Verdaguer en 70 blocs i els 70 lectors la van alçar a veu en un parell d'hores, l'efecte de conreu d'un camp, el del poeta, en l'altre, el de la Plana, va fer-se substancial i diàfan. Les veus pujaven com turons i el terme de Folgueroles es regruixia, i s'estenia lluny i tendre. Era una sensació ben estranya, xocant, com si el poeta s'hagués fet mare d'una terra que n'és fill.

Terres fetes carn. Carns fetes terra. La vivor d'això que en diem l'espai, el conreu d'aquesta vivor, m'ha obsessionat tota la vida. Amb els anys, davant meu, sota meu, la concepció d'un planeta que fa mida tot ell des d'una sintaxi fonda de camp ha anat prenent cada vegada més i més força. De fet, sobre el món, un camp no és res més que un gest

inestimable de convivència. Simone Weil, als seus *Quaderns*, ho diu així: «En cert sentit, la realitat necessita la nostra adhesió. Així és com som creadors de món».

El meu avi matern es deia Pere, Pere Guinart, però tenia el sobrenom de Peret Serra, perquè era fill de can Serra, una casa de Curró de Baix. Vivia a Cardedeu i feia mig de pagès mig de porcater. Alguns veïns del poble també l'anomenaven en Ja-et-conec-ja. Segons sembla, als anys trenta i quaranta es llevava molt d'hora i sortia de fosc amb el carro, alguns dies cap al camp de can Semion a feinejar-hi, i d'altres cap a les muntanyes de Cànoves i el Montseny a comprar garrins. Dalt del carro aprofitava per dormir i deixava que, fins més enllà de la sortida del poble, l'euga el portés. Quan algú el saludava, capbaix, endormiscat i sense obrir els ulls, alçava el braç i li deia: «Ja et conec ja!».

El meu avi patern es deia Jaume, Jaume Borrell. Vivia a can Castellar de la Riera, una casa de pagès situada al termenal entre Sant Iscle de Vallalta i Sant Cebrià. L'avi Jaume va morir a trenta-sis anys. Es va mullar un mes de febrer fins a la cintura perquè se li havia encallat el carro a la riera carregat de pots de llet i va agafar una pulmonia que se'l va endur. El meu nom és fet d'aquests dos avis.

En morir tan jove no vaig pas poder conèixer l'avi Jaume. De l'avi Pere, en canvi, en guardo un record molt viu. Com tanta gent de la seva edat, no havia anat pas més enllà de 50 quilòmetres a la rodona del punt on va néixer i tot el que tenien per a ell de desconegudes i vagaroses les llunyanies ho tenien de densos i viscuts els rodals més immediats. Al fons de l'hort i les corts de la casa de Cardedeu es veia tota la vessant vallesana del Pla de la Calma, una punta del Matagalls i el massís del Montseny, blau i lluminós. Quan cada mes d'agost aixecaven un parell de pallers al corral de la casa, pallers i turons feien carena. I quan cada desembre esteniem els suros del pessebre sota el cobert de l'eixida, aquells mateixos turons s'encongien per aixoplugar-s'hi. Alguna vegada el meu avi m'havia parlat de les muntanyes. Cada dissabte, amb el seu fill Salvador, venien a Vic, a mercat, a fer-hi tractes. Aquesta era la seva gran sortida setmanal. Potser la visió recurrent de la Plana amb el Costabona al fons explica que tingué tan presents tres unitats muntanyoses, cada una de més mida que l'altra i disposades paral·lelament com

si s'entremaquetessin. La primera, la que veia de casa estant; la segona, el Cadí, i la tercera, el Pirineu. Totes tres s'estenien, al seu cap, com tres montcamps sobirans: uns montcamps fèrtils i abruptes, amb tota una ufana abrivada on els cims s'alcen del camp i els camps pugen als cims. Voltats tots tres montcamps d'un rendiment més indiscriminat i general de terres dedicades a l'engreix dels turons, dels pujals, dels massissos.

No crec pas que en Peret Serra —ell mateix serraler de nom— hagués tingut mai un mapa cartogràfic a les mans. Tampoc no havia posat els peus ni al Cadí ni al Pirineu, però l'experiència tan entrenada del conreu i la cria li permetia representar-se, a partir del massís montsenyenc més proper i conegut, unes serralades majestuosos, vestides d'altivesa i fredor amb unes neus tocases, tanmateix, de tebior humana. Unes serralades agudes i ufanades per a conreu, cria i culte.

Tampoc no crec que hagués tingut cap mapa orogràfic a les mans, l'avi Jaume. A diferència del Vallès, l'horitzó del Maresme és força més curt i proper. No hi ha pràcticament llunyànies. Al vessant del Montnegre, que és on està situat can Castellar de la Riera, la immediatesa de l'horitzó encara és més acusada. Això comporta una agrarietat particularment fonda, amb una visió covada i un cel per omplir, un cel sempre per omplir. Com tants vallaltencs, així devia créixer el meu avi, entre uns topònims concrets, arrapats a la vida, a poder ser no massa grans perquè es deixin abastar, i una ullada de mar que apareix de tant en tant entre dos turons, retallada sovint en forma de copa. Un mar blau i lluminós. Un mar en conreu permanent a mercè d'un planter muntanyós que hi batega sempre. Tota una blavor bategant amb plançons de muntanya de lluny: montsenyets, cadinets, pirineuets...

De fet, el mar no sap viure sense generar muntanyes, com tampoc no en sap la terra, o Verdaguer o els meus avis o el déu pagès a qui s'adreça el Salm: «Des del teu palau regues les muntanyes» (Sl 104), o Henri Michaux, que en les seves experiències amb la mesalina se li instal·la al cap la «màquina d'himalaiar», o el planeta sencer estrellat de cims, o l'escorça d'un suro qualsevol, o el sol encès com un esclat de serres.

«La muntanya és a mida», escriu Guerau de Liost en el seu poema «La tardor a muntanya». I certament, les muntanyes creixen i minven. Al Pla de l'Estany, en terme de Cornellà de Terri, hi ha un veïnat de cases de camp anomenat Pujal dels Pagesos. Sota aquest nom costa de no afigurar-se el relleu ondulat de la zona com una ufana de terra agràriament crescuda. Ben bé com si, a patir d'una sotalada de brot geològic, els pagesos hi haguessin anat pujant, anyada rere anyada, una barreja de fibra de mata i fibra de pujal, i ara fos difícil destriar què té el conjunt de mata costeruda i què de terra enasprada.

La imatge d'un gran camp que muntanyeja també és ben present a la Plana on som, esquitxada de turons i envoltada de relleus més elevats a tot el perímetre. Terres panxudes, terres estarrufades que alcen tossals i pujols, i unes muntanyes al fons com unes grans mates minerals que floreixen, fruiten i granen.

De vegades pot semblar que la geologia s'atribueix exclusivament a si mateixa la responsabilitat que el relleu es torni més alt i granat, però les formes humanes de conreu, en la mesura que s'hi ajusten, també poden contribuir que la geologia guanyi successives anyades de mida. Precisament, de la mancança de conreu de mida de les serres, de la carència d'aquest nodriment que nosaltres mateixos els podem arribar a ser, en donen prova moltes muntanyes d'ara mateix, més aviat escarransides de no viure-hi, de no viure'n. Hi ha pertot faldars de serra sensiblement emmagrits sense la ufanació dels horts, dels jornals de feina, dels camps ben portats. I hi ha trams de carena que, en cas de no ser-hi presents ni els pastors ni els vaquers, s'han arronsat de gruix i de força, i no es revifaran fins que algú no hi torni a fer vida. El fet de participar del medi i de sentir-se part d'allò amb què es conviu és agrari de mena. La pagesia i la ramaderia tradicionals constitueixen un model insuperable de codependència amb el medi. De fet, no en tenim cap altre de tan reeixit.

Malament rai quan cerquem un nou tipus d'aliança amb la naturalesa: l'aliança és vella i experimentadíssima i cal simplement renovar-la. Tant de bo aquest grapat de paraules poguessin fer gruix de terra a terra i contribuïssin, de terra estant, a malfiar-nos de l'horitzó salvífic, cada vegada més inversemblant, que ha anat instaurant la modernitat, un

horitzó després que orbita com si poguéssim viure enlloc i pertot, un horitzó de tecnosolucions, de tecnosalvacions portentoses, un horitzó miracler de vida a Mart o en qualsevol altre erm inhòspit. Tenim el paradís als peus i costa de comprendre el perquè d'aquest desterrament voluntari. La terrestreitat no és cap condemna, és la vida, l'única que hi ha. I actuar com si ja no fóssim allò que la terra fa de nosaltres i haguéssim assolit un estatus autosuficient és completament foll.

És certament urgent de posar confiança en la terra i, en lloc de defugir-la, galantejar-la amb el treball i la presència. Torno a insistir en la vegetalitat renovada i metamòrfica d'un planeta en què camps i campers s'aviven mútuament. M'agrada representar-me la terra sencera com la topografia d'un camp: el planeta Terra camp. Un camp tubercular, protuberant, abonyegat amb turons i sots concebuts com a entusiasmes i defalliments de terra. Aquesta imatge extensiva de camp i el model agrari d'interrelació permeten, no només d'involucrar-nos en la mena de tendror que sigui, sinó també d'apropar-nos a un cos-món nostre que perviu allà on encara som iguals a les pedres, als arbres o al vent.

Carn i camp, cos i món, indestriables l'un de l'altre, per simpatia, per contagi, per fraternitat. Sota aquesta consciència no pas possessiva sinó de pertinença a una terra que, en tant que adàmica i carnosa, ens és del tot consubstancial; molt més que no pas trobar terrenys per a l'expansió, del que es tracta és d'expandir-nos amb ells. De fet, la terra actua com un gran cos. Així ho diu Vicent Andrés Estellés en un poema titulat «La terra baixa»: «Hi havia els camps, i la terra pujava / com un gran cos, com el cos del país». No hi ha foracamp. Cap lloc no es diu Fora. Més ben portat o menys, el camp és per tot arreu en la mesura que cada lloc poc o molt treballa la seva terra i hi viu damunt. Chantal Maillard, a *Decir los márgenes*, remarca que el mateix terme «física» té l'origen en el verb *fýo*, que en grec vol dir, precisament, 'sorgir', 'brotar'. Fins a aquest punt l'abrinament és constitutiu i substancial. Vist així, un vincle etimològic tan estret entre *phýsis* i brot o broll formula la imatge planetària d'una radiació permanent: un esclat de brins que radien a cada indret com d'un centre que no cessa d'apuntar-hi, de venir-hi. I vet-ho aquí com tornen a comparèixer l'estesa de camps amb les valls badades i el fet de brotar de serres amb els cims alts i apon-

cellats. I hi compareixen damunt els arbres pagesos amb l'autosembrança contínua dels boscos com a camp, com a autocamp. I compareix finalment el cel que és el gran pagès sempre corbat i atent sobre el planeta.

Com veieu, tota l'estona que repeteixo la paraula *camp*. Ja fa més d'un parell de dècades que m'estalvio d'utilitzar el terme *paisatge*. Vaig colgar les sis lletres d'aquest terme en les quatre de la paraula *camp* amb un gran convenciment. D'origen il·lustrat i formació romàntica, *paisatge* és una paraula de naturalesa especulativa, vidriosa i vistanera, sense cap mena de funció metabòlica. No crec pas que els meus dos avis l'haguessin pronunciada mai.

El del paisatgisme és un món certament aplanat sota el pes d'un tracte exclusivament òptic i distant. En el camp real també hi ha una obsessió per l'aplanament dels sols a fi de facilitar-hi les feines de conreu. Els mecanismes, però, són completament oposats: així com el paisatge aplanava la inflorescència del món en una superfície, el camp parteix d'un pla de món i hi genera volum i mida.

Camp és una paraula feta a terra i si la repeteixo tant potser és perquè sento un bon gust de boca quan la dic. No cal insistir que en les paraules hi ha una agrarietat paral·lela a la de la terra *campa*. De fet, vitalitat botànica i vitalitat lingüística van de costat. Un camp sempre crea més lloc que no el que ocupa i convé que, en l'expressió verbal, les paraules facin el mateix. La llengua sap què és el conreu i la cria de les grans paraules com ara *grana* o *discret* o *menut* o *bri*; totes elles paraules mínimes: grans de tan mínimes.

Per una banda, podríem establir que, en les paraules, hi ha una botànica semioculta amb un pol·len secretíssim que les fecunda i en permet la germinació. Per l'altra, que és en les coses menudes on es descobreix la grandesa de la vida. Que el més pugui sortir del menys és un fet tan sorprenent com constatable. I aquesta simbiosi entre el més i el menys i entre la terra i la paraula constitueix una agrarietat fonda, persistent, completament indestruïble del que som.

A mig arrencar les paraules d'aquest discurs he sortit al pati de casa a collir un terròs de sauló. Volia provar d'escriure *camp* amb el terròs a la boca. Ho he fet. I creieu-me que l'acció ha estat força més elo-

qüent del que em proposo de plantejar-vos, que no pas tot el que pugui aconseguir de paraula. D'un costat, la terra vol ser viscuda. De l'altre, la identificació entre terra i paraula és present en totes les cultures; només hem de pensar en el verb creador de les religions semítiques o en l'univers com a so de les antigues cosmologies índies. Així les coses, on sigui d'on sigui, la terra és viva de paraules i d'imatges en llavor. De paraules i d'imatges seves, però també de paraules i d'imatges nostres. La imbricació és absoluta. En la tendresa d'aquesta imbricació, l'experiència que el món de tant en tant s'acomoda a les nostres possibilitats d'aprendre a crear-lo i alhora l'experiència que nosaltres formem part de la seva manera d'expressar-se resulten sovint equivalents.

Això m'ha dut a demanar-me moltes vegades què hi ha de creador i què de criador en l'ofici que practico. De fet, en un camp, la diferència entre crear i criar s'esborra del tot. Blai Bonet escriu: «El fet d'emprar les coses és el que dona novetat a les coses», i és ben bé així. En un camp no hi ha res escrit de primera mà; no hi ha plantes radicalment inventives ni plantes radicalment mimètiques. La mimesi s'hi renova contínuament. La terra no dona mai la feina per acabada. Tampoc té mai uns trets definitius: s'expressa com ho fan els grans poetes, rica d'uns certs béns que mai no sabrà dir o acabar de dir, i això perquè la naturalesa del camp no és pas una naturalesa concebuda com a font de recursos i magatzem de residus sinó una naturalesa concebuda com a magatzem de fonts.

Certament, sobre una terra que, tot amagant, revela, no deixa mai d'haber-hi camp per córrer i enfondir. Permeteu-me, per tot plegat, que l'honor que em feu en aquesta generosa festa el faci extensiu al medi on he crescut: a la terra amical, a les forces cegues, a la transmissió de béns i, en definitiva, a aquella reciprocitat amb què, un cop avivada, una obra absorbeix l'alè vital de l'entorn i l'entorn el de l'obra.

He fet les obres tal com les obres m'han fet a mi, ni més ni menys. I les he fetes procurant d'adherir-me a unes maneres pagèsiques i líriques d'habitar el món que he après de la gent, els llocs i l'obra feta que m'hi he trobat.

Insistent en les formes i els comportaments agraris, m'agrada creure que, més enllà d'una expressió compartida, en la idea de camp hi ha un principi d'amor. En certa manera, tots els camps són camps de tendresa. I tendresa té aquí el doble sentit de gerdor botànica i d'estimació compartida. No crec que la voluntat de seducció que manifesta un autor amb l'ofici d'escriure o d'imatjar sigui gaire diferent de la ufana que treu una mata qualsevol. En aquest aspecte, el cos de terra i d'aire d'allà on sigui m'ha tingut, sempre, tan enamoradament enamorat com el cant matern de la llengua o la llum de llàntia dels colors.

Torno a escriure les quatre lletres del monosíl·lab *camp* i hi compareixen els arbres, els amics, els cursos d'aigua, la Núria, que m'acompanya de tants anys i que m'ha donat el que tinc de pare, que és molt donar, les carenes, les mates de bruc, les ciutats, tot.

Una darrera qüestió. La cultura d'aquests verals és una cultura de resistència; ho ha estat al llarg de quatre segles o més, enmig de dues altres de solars i expansives com són la castellana i la francesa. Tot l'entrenament que tenen aquestes cultures a radiar, el té la nostra a radicar. La pervivència d'una Catalunya nap, amb molta més arrel que mata, ve d'aquí. Segurament que una cultura així, amb infinitament més hores de resistència que no pas d'honors i proclames, explica una certa incomoditat que, almenys els més vells, manifestem encara davant dels reconeixements públics. Una altra raó d'aquesta actitud podria ser l'estima pel concret geogràfic que ha emparat la nostra gent: un concret geogràfic que està lluny de tota retòrica de lloança, condecorat de fulles, enjoiat de grans de sorra, de gotes d'aigua, de gemmes, de borrons. Dic això perquè no m'és del tot fàcil encarnar el paper de celebrat. Ja em sabreu disculpar. Ara bé, la mica d'incomoditat no treu que estigui content de debò i que m'alegri la vida la presència de tants amics, les paraules de l'Eduard Ramírez, la Mia Güell, en Jordi Lafon i la Montsita Rierola, la feina d'en Ton Granero en el seu bon ofici de cerimonier i el regal de la Chantal Maillard: aquesta pe arborada amb un ocell blau tendre que hi reposa.

Permeteu-me que, per acabar, torni a la imatge del principi: la del país com un sementer i les muntanyes com les grans gleves alçades per una primera rella que l'hagués fendit de cap a cap. I que, a continuació,

passi a una segona imatge: la de valls i serres, solcs i crestalls, i Verdguer davant la plana com un camp esterrossat d'escriure-hi damunt. I encara a una tercera amb la Plana altre cop i aquesta muntanya que hi planeja a punt per a qui la sàpiga alçar. Una sala universitària com aquesta on ens trobem és un bon lloc per sotjar la capacitat d'incisió, d'imbricació, de les paraules en el món i, un cop sotjada, provar de traçar-les com qui aprèn a caminar i, per eufonia i cacofonia de terres, anar triant les paraules que segueixen millor i s'ajusten més melodiosament. I arribar així al camp. I entrar-hi de ple, i enfeinar-s'hi amb l'afany de trobar i convocar en l'escriptura paraules que hi facin coses de debò. Moltes vegades haureu llegit determinats poemes ensolcats en un full com a veritables conreus a l'esplanada de la llengua. Acabo amb aquest que és d'en Segimon Serrallonga i es diu «Rabeig del Ter»:

Quan plana enllà de l'aigua
per sobre la resclosa
el sol tornassolava
les fibres del corrent

de tanta vastitud
només el cor n'havia
el nus eternament.

Qui doncs per mi escoltava
o qui per mi aprenia
llicons a l'aula freda?

Si d'ulls sobre el rabeig
en unitat sofrien
les forces de la ment

només a vora l'aigua
la vida era profunda
els nombres cavil·losos
les lletres radicals.

PARLAMENT DEL PRESIDENT DE LA FESS I PATRÓ DE LA FUNDACIÓ UNIVERSITÀRIA BALMES

Dr. Josep Arimany-Manso

És per a mi un honor adreçar unes paraules a aquest auditori com a president de la Fundació d'Estudis Superiors en Ciències de la Salut (FESS), i com a patró de la Fundació Universitària Balmes, de la Fundació Universitària del Bages i de la Fundació Elisava.

Vull agrair al president de la Fundació Universitària Balmes i a la vegada alcalde de Vic, l'Excel·lentíssim senyor Albert Castells, que m'hagi delegat la intervenció en aquest acte d'investidura com a doctor *honoris causa* a l'artista i poeta català Perejaume.

M'agradaria començar la meva intervenció felicitant el ja investit doctor *honoris causa* per aquest reconeixement merescut que acaba de rebre.

El Patronat de la Fundació Universitària Balmes va aprovar, el 20 de desembre de 2023, la concessió del títol de doctor *honoris causa* a Perejaume arran de la proposta sorgida de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia d'aquesta universitat. L'atorgament de la màxima distinció de la UVic-UCC a Perejaume respon a la voluntat de reconèixer la seva trajectòria artística —distingida amb els principals guardons nacionals i estatals— i el seu compromís amb la cultura catalana, la llengua i el territori. També voldria agrair-li que hagi acceptat la màxima distinció que confereix la institució, i donar-li una calorosa benvinguda a la nostra universitat, que ja el compta com un membre més del seu claustre de doctors, i també a la ciutat de Vic. Una i altra són casa seva.

Els motius pels quals Perejaume mereix aquest doctorat *honoris causa* han quedat àmpliament reflectits, tant en la magnífica *laudatio* de la doctora Montserrat Rierola, la doctora Mia Güell i el senyor Jordi Lafon, com en l'apadrinament del doctor Eduard Ramírez. Poc puc afegir per posar en relleu la immensa qualitat humana i els forts valors de la seva personalitat.

És un privilegi poder seure en aquesta taula, poder aplaudir el nou doctor *honoris causa* i, encara més, tenir l'honor de poder-me-li adreçar. Va estudiar Història de l'Art a la Universitat de Barcelona i es va iniciar a practicar pintura i dibuix al Cercle Artístic de Sant Lluc, a la ciutat de Barcelona, on crec que va trobar la font d'inspiració de la seva obra.

Perejaume és considerat un «artista multidisciplinari que s'endinsa en els interrogants de la dualitat naturalesa-cultura, a conseqüència d'un referent romàntic davant de la societat actual del consumisme, la massa i el fervor tecnològic». La seva obra, «en evolució constant», demana la participació activa de l'espectador, en què cadascun de nosaltres transcrivim el mateix diari quotidià. El treball de Perejaume combina les arts plàstiques i la literatura, que mitjançant la metàfora s'expandeix en totes direccions i obstaculitza, alhora, la catalogació de tanta riquesa i complexitat.

Així mateix, Perejaume s'introdueix amb les formes artístiques en la curiositat humana combinada amb la capacitat de pensar d'una manera abstracta, i portar a la imitació (mimesis), a la fantasia i a la imaginació, eventualment conduint a una manera especialment humana del pensament («raó humana»), que és abstracte i conscient.

Com a punt històric i analògic he volgut buscar quina relació podria tenir Perejaume amb la ciutat de Vic i Osona, i n'he trobat dues. La primera és l'inici de la seva font d'inspiració, al Cercle Artístic de Sant Lluc, un centre de pràctica artística i foment cultural fundat a Barcelona el 1893 per Joan Llimona, Josep Llimona, Antoni Utrillo, Alexandre de Riquer i un grup d'artistes seguidors del bisbe Josep Torras i Bages, bisbe de Vic (9 de juny de 1899 – 7 de febrer de 1916), com a reacció a l'humor anticlerical del modernisme i al Cercle Artístic de Barcelona, que el consideraven frívol. I, en segon lloc, la influència de l'obra de Jacint Verdaguer. Considerem que Perejaume esdevé un nou intèrpret de l'obra d'aquest escriptor des del present. Escolta la veu del poeta i la interroga: va de la part al tot, accepta els prejudicis acumulats per la tradició com a part de la comprensió, mesura els efectes de l'obra sobre la història, la reinterpreta i l'eixampla per oferir-nos un Verdaguer nou, «Real i Verdaguer». Un Verdaguer nou que s'inscriu en la labor ingent

dels investigadors verdagueristes actuals, que han aprofundit de valent en la vida i l'obra del poeta. Uns estudis que s'han potenciat a través de la Societat Verdaguer, de la qual Perejaume és membre, i de la Fundació Verdaguer, i amb l'impuls de Ricard Torrents, que ara al març va fer un any que ens va deixar.

Perejaume s'apropa a Verdaguer i li dona veu des de la contemporaneïtat a través de diversos llenguatges, ja sigui la pintura, el dibuix, el gravat o la intervenció en el paisatge i amb accions artístiques com «De com posar Verdaguer a Folgueroles» o «Ballar la veu». Analitza el procés creatiu de *Canigó*, obra clau de la Renaixença catalana, en aquest poema, que recull també elements mitològics i una descripció geogràfica del Pirineu català, que es desenvolupa a través de la figura mítica del Comte Tallaferro, un valent i ferotge lluitador contra els sarraïns.

Celebrar aquest acte d'investidura a l'Aula Magna ens permet poder contemplar una de les seves magnífiques obres, ja que just abans d'entrar hi passem per sota. Es tracta de l'obra titulada *Relleu: guixar amb el rostre*, 1999-2005, a partir d'una còpia del bust que Joan Borrell i Nicolau va esculpir per al monument a Verdaguer, inaugurat l'any 1924, a la cruïlla de la Diagonal amb el passeig de Sant Joan de Barcelona.

Som en un acte de gran solemnitat acadèmica, el nomenament d'un doctor *honoris causa*. Si bé aquest acte s'havia de celebrar a l'antiga església de l'hospital de la Santa Creu de Vic, que es va construir a mitjan segle XVIII pel mestre d'obres Josep Morató i Sellés, just al costat de l'hospital del mateix nom, fundat al segle XIV, no ha estat possible per una qüestió de capacitat. En aquest sentit, l'Aula Magna de la nostra Universitat esdevé el lloc idoni.

Cal dir que hi ha un element que fa singular la celebració d'aquest doctorat *honoris causa*, que és el fet que es troba circumscrit a l'any de la celebració del 10è aniversari de l'acord federatiu, Vic-Manresa.

Permetin-me esmentar que la UVic-UCC té els seus orígens l'any 1599 (segle XVI) amb la creació de la Universitat Literària de Vic —aquest any ja en fa 425. El 26 de juny, el rei Felip III concedia a l'Estudi General de Vic el privilegi de graduar els estudiants en Arts i Filosofia. Posteriorment, el 21 de maig de 1997, es va aprovar al Parlament de Catalunya la Llei de reconeixement de la Universitat de Vic per unani-

mitat. Aquesta data inicia la recuperació o restitució de la Universitat a la ciutat de Vic i per extensió, a la Catalunya interior.

El Campus Vic, que la integra, està format pels diferents edificis i espais dedicats a la docència, a la recerca i també a la vida universitària. D'uns anys ençà, la UVic-UCC ha anat creixent i ha guanyat presència a diferents indrets de Vic fins a convertir-se en un veritable *campus ciutat*, a l'estil de moltes ciutats universitàries europees. Actualment, s'estén la presència de la Universitat més enllà de la zona de Torre dels Freres i de Miramarges, per trobar-la, també, a Can Baumann, seu de la Facultat de Medicina; a la Casa de Convalescència, seu del Rectorat i altres serveis centrals; als centres hospitalaris, com l'hospital universitari de la Santa Creu i l'hospital universitari de Vic, o bé al Casino de Vic, seu de l'Ateneu, a l'edifici del Remei, situat a la plaça de la Noguera o també a la zona esportiva, entre d'altres. És evident que la ciutat de Vic i la Universitat van de bracet. També cal esmentar la incorporació a la UVic-UCC de la Fundació Universitària del Bages, fa 10 anys (2014); la creació de la Fundació d'Estudis Superiors en Ciències de la Salut (2015) i la incorporació de la Fundació Privada Elisava, Escola Universitària (2020). A més de totes aquestes institucions, la UVic-UCC compta amb tres centres adscrits (BAU, Centre Universitari d'Arts i Disseny de Barcelona (2008), EADA Business School (2010) i ESERP Business School (2013)), així com la seu de Granollers (2016) i la de Manlleu (2022).

La ciutat de Vic ha tingut una gran sensibilitat envers la conservació del Patrimoni Arquitectònic del Centre Històric, entesa com a història de les intervencions espacials, tot integrant el campus universitari a tota la ciutat. Aquesta sensibilitat és notable en alguns països d'Europa, tant de l'àrea oriental (Polònia, Txèquia, Eslovàquia, Lituània), com de l'àrea occidental (Itàlia, França, Anglaterra...). Un exemple a destacar és el de diferents ciutats del nord d'Itàlia, com Bolonya, Brescia i Como, a les quals la conservació i revitalització dels centres històrics es contempla com a variant del Pla regulador general de la ciutat, lligat a les universitats.

El projecte UrbAct Healthy Cities, que lidera la ciutat de Vic, se centra a aprofundir en la relació entre la salut i el medi urbà, i desenvo-

lupar polítiques centrades en la millora de l'estat de salut de la població. La participació de la UVic-UCC, a través de les facultats en Ciències de la Salut i de Medicina, és clau per assolir els objectius del projecte. Les ciutats europees que conformen aquest projecte, liderades per la ciutat de Vic (ES-Lead Partner), són Pärnu (Estònia), Farkadona (Grècia), Falerna (Itàlia), Anyksciai (Lituània), Planning Authority Malta (Malta), Alphen aan den Rijn (Països Baixos), Loulé (Portugal) i Bradford (Regne Unit).

Ja per finalitzar reitero que és un honor comptar amb el doctor Perejaume entre els doctors *honoris causa* de la nostra universitat.

«Verdaguer, un poeta per a un poble»

Poeta i fangador só /
i en tot faig feina tan neta, /
que fango com un poeta /
i escric com un fangador.

PARLAMENT DEL RECTOR

Dr. Josep Eladi Baños Díez

Rector Magnífic de la UVic-UCC

Concedir aquest doctorat *honoris causa* a l'artista i poeta Perejaume és un gran motiu de satisfacció per a la nostra Universitat. Reconèixer els seus mèrits com a artista, m'atreviria a dir renaixentista, és afegir-nos a les nombroses institucions que ho han fet en el passat. Però aquest guardó de la Universitat és molt especial, ja que el fet de nomenar-lo doctor *honoris causa* l'incorpora al nostre claustre de professorat amb tots els mèrits derivats de la seva obra.

I

Poca cosa puc afegir sobre el nou doctor que no s'hagi destacat avui, però em plau de posar en relleu que, al costat d'altres doctorats *honoris causa* atorgats en aquesta Universitat, tant catalans com internacionals, avui és la primera vegada que concedim el reconeixement a algú que prové de l'àmbit artísticoplàstic.

Perejaume va estudiar Història de l'Art a la Universitat de Barcelona i després va practicar la pintura i el dibuix al Cercle Artístic de Sant Lluç. La seva obra ha rebut influències de personatges diversos, de Hans Syberg a Joan Brossa, per constituir un estil molt personal que l'ha portat a ser guardonat amb el Premi Nacional d'Arts Visuals de la Generalitat de Catalunya, l'any 2005, i amb Premi Nacional d'Arts Plàstiques del Ministeri de Cultura del Govern espanyol, l'any següent. De manera inhabitual, a aquests premis en l'àmbit de les arts plàstiques, se'ls afegiren el Premi Ciutat de Barcelona de literatura en llengua catalana, l'any 2011, i el Premi de la Crítica de poesia catalana i el Premi Lletra d'Or el 2012, ambdós per la seva obra *Pagèsiques*. En altres paraules, en un curt interval se li reconeixia la seva excel·lent obra d'art i literària. A això em referia quan parlava d'artista renaixentista.

No és lloc ni moment per fer una anàlisi de les característiques de la seva obra, però sí per esbossar alguns elements per entendre'n la importància. Perejaume va dur a terme les seves primeres exposicions influït per les avantguardes històriques, i tenint el camp i la cultura catalana com un element central de la seva obra. Amb clars elements surrealistes, la seva obra pictòrica va anar transcendent a la literatura i va iniciar una important producció de llibres de poesia, assaig i crítica, entre d'altres. Això pot ser explicat, almenys en part, per la influència que hi van tenir J. V. Foix i Joan Brossa. També va tenir elements de coincidència amb Jacint Verdaguer, amb el qual, segons l'Enciclopèdia Catalana, «comparteix la visió tellúrica, d'interrelació íntima entre l'home i la natura que l'envolta, perspectiva que l'ha portat a subratllar les arrels pròpies, especialment la cultura catalana i l'entorn del Montnegre». En aquesta direcció cal destacar l'exposició «Enclavament del terme real i Verdaguer de Folgueroles», mostrada en aquesta població osonenca l'any 2002. No vull oblidar-me d'esmentar la pintura dels medallons del sostre del Teatre del Liceu, de l'any 1999, amb motiu de la seva reconstrucció després del foc que el va afectar seriosament el 31 de gener de 1994.

I és per això mateix que des de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya creiem que és ben mereixedor del nostre màxim reconeixement universitari per la seva trajectòria artística i literària, i pel seu compromís amb la cultura catalana, la llengua i el nostre país.

Si, d'una banda, el lliurament d'un doctorat *honoris causa* té el sentit de reconeixement universitari dels mèrits de la persona a qui se l'atorga, d'una altra, també significa que la Universitat fa seus els valors i l'exemple professional de la persona homenatjada. Així doncs, amb aquest acte, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya també assumeix els valors i l'exemple de vida compromesa amb la cultura catalana a través dels múltiples àmbits que ha conreat, com la pintura, la literatura i el teatre.

Doctor Perejaume, sapiguen que, des d'avui, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya és també la vostra universitat. For-

mareu part de la nostra comunitat i us acull el nostre claustre de doctors i doctors, per tal que la vostra activitat en pro de la cultura catalana, el vostre exemple i la vostra lliçó d'implicació amb el nostre país reverberin entre els nostres estudiants, el nostre professorat i els nostres professionals d'administració i serveis. Aquest és el sentit de l'acte d'avui: de reconeixement i d'admiració per una feina cultural de gran valor, i d'acolliment entre nosaltres d'un gran artista amb uns mèrits ben glossats fins ara.

3

Permeteu-me explicar-vos, doctor Perejaume, que la medalla que us hem imposat i que identifica els nostres doctors d'honor, és obra de l'escultor Emili Armengol, inspirada en la lletra A d'un alfabet d'orfebria carolíngia que es troba a la Sala del Tresor del monestir de Conques, a Occitània, i que rememora els orígens dels estudis superiors a Europa amb els *scriptoriums* i les escoles catedralícies, primer, i els estudis generals, després. Es tracta d'una A sense travesser amb un sol al capdamunt, que simbolitza els coneixements que creixen i conflueixen cap al vèrtex del saber i que, des d'allà, com un sol ixent, il·luminen les intel·ligències humanes.

La medalla de doctor *honoris causa*

En aquests actes de gran solemnitat els nostres doctors es distingeixen amb una medalla en forma de cercle amb el lema «*Scientiae patriae-que impendere vitam*», és a dir «esmerçar la vida al servei de la ciència i la comunitat». Un lema que sintetitza perfectament la missió que aquesta Universitat s'ha imposat: servir el saber i el país des de la docència, la recerca i la transferència de coneixement que pot aportar al territori.

En el vostre cas, doctor Perejaume, «esmerçar la vida al servei de la comunitat» és exactament el que feu, entenent la comunitat com el país en el qual vivim i al qual contribuïu de forma important amb la vostra obra artística i literària.

La medalla de doctor de la UVic-UCC

Aquest cercle és el mateix que representa el sol a la part superior de la medalla de doctor *honoris causa*, que irradia cap al conjunt de la societat en forma de coneixement, d'investigació i d'innovació. La medalla dels nostres doctors simbolitza la unitat del saber, i els insta i els compromet a transmetre'l a la societat. Alhora, és una baula que els uneix al col·lectiu dels seus iguals, que treballen i investiguen a tot el món per al conjunt de la humanitat. Benvingut, doncs, a la nostra comunitat, de la qual podem resseguir els orígens a Vic fa més de mil anys.

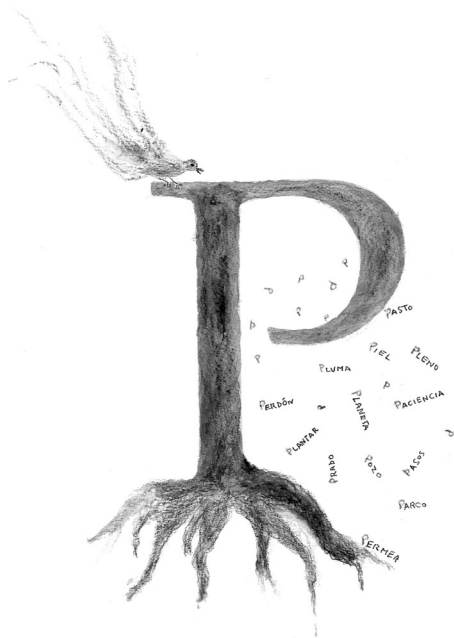
4

Vull cloure la meva intervenció agraint a la doctora Montserrat Rierola, a la doctora Mia Güell i al senyor Jordi Lafon la seva magnífica i aclaridora *laudatio*. Al doctor Eduard Ramírez, l'apadrinament que ha fet del nou doctor *honoris causa*. A la doctora Chantal Maillard, la cessió de la imatge que hem utilitzat en totes les publicacions i que quedarà com a emblema del doctorat *honoris causa* del doctor Perejaume. I al claustre de doctores i doctors de la nostra universitat, vull agrair-li el gest solemne i amable d'acompanyament i d'acollença que ha tingut envers el nou doctor d'honor de la Universitat.

Naturalment, he d'expressar el meu agraïment a totes les persones dels diversos serveis que, d'una manera o altra, sempre amb una professionalitat inqüestionable, han col·laborat en el desenvolupament d'aquest acte.

Moltes gràcies a tots vostès, membres del Consell de Govern de la Universitat; membres dels patronats de la Fundació Universitària Balmes, de la Fundació Universitària del Bages, de la Fundació d'Estudis Superiors en Ciències de la Salut i de la Fundació Elisava, Escola Universitària; professors i professors; professionals d'administració i serveis; estudiants; familiars, i amics per la vostra assistència en aquest solemne acte acadèmic.

Benvingut, doctor Perejaume, a la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Sou a casa vostra.

LA CAPLLETRA DEL DOCTOR *HONORIS CAUSA*

«La P que representa al doctor *honoris causa* Perejaume no es una letra, es un árbol. Un árbol por cuyo tronco sólido y rugoso asciende la savia más delicada, a un tiempo poderosa y dúctil, para dar vida a seres cuyas palabras son hojas y raíces, humus para el animal boscoso oculto en la espesura de lo humano. A veces, un pájaro azul se posa en la rama más alta y en su lengua le cuenta la historia más antigua, aquella en la que el fuego y el agua daban voz, al unísono, a los seres que habitan el aire y la tierra.» (Chantal Maillard)

CHANTAL MAILLARD

Chantal Maillard (Brusselles, 1951) no és artista ni és pintora. Escriu. Ha estat professora titular d'Estètica i Teoria de les Arts a la Universitat de Màlaga, on després d'especialitzar-se en Filosofia de l'Índia a la Universitat de Benarés, va obrir-se camí en els estudis de Filosofia Comparada. Un cop retirada, es va dedicar a l'escriptura i és autora de nombrosos assajos. El 2004 va rebre el Premi Nacional de Poesia i el 2007, el Premi de la Crítica. Ha portat a escena diversos dels seus llibres de poesia. <https://chantalmaillard.com/>

Universitat de Vic
Universitat Central de Catalunya

Carrer de la Sagrada Família, 7
08500 Vic. Barcelona
Tel. 93 886 12 22
Fax 93 889 10 63
www.uvic-ucc.cat